

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας για τους κανονισμούς «Οι περί Γενικού Συστήματος Υγείας (Άλλοι Επαγγελματίες Υγείας) Κανονισμοί του 2020» και «Οι περί Γενικού Συστήματος Υγείας (Νοσηλευτές και Μαίες) Κανονισμοί του 2020»

Παρόντες:

Κώστας Κωνσταντίνου, πρόεδρος	Αδάμος Αδάμου
Χρίστος Χρίστου	Γεώργιος Προκοπίου
Ευθύμιος Δίπλαρος	Μαρίνος Μουσιούπτας
Σάβια Ορφανίδου	Μαρίνος Σιζόπουλος
Γιώργος Τ. Γεωργίου	Γεώργιος Παπαδόπουλος

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας μελέτησε τους πιο πάνω κανονισμούς σε πέντε συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 18 και 25 Ιουνίου και στις 2, 9 και 16 Ιουλίου 2020. Στο πλαίσιο των συνεδριάσεων αυτών κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιον της επιτροπής εκπρόσωποι του Υπουργείου Υγείας, η Επίτροπος Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, εκπρόσωποι του Οργανισμού Ασφάλισης Υγείας (ΟΑΥ), του Οργανισμού Κρατικών Υπηρεσιών Υγείας, της Ομοσπονδίας Συνδέσμων Ασθενών Κύπρου, της Παγκύπριας Συντεχνίας Δημοσίων Υπαλλήλων (ΠΑΣΥΔΥ), του Κυπριακού Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου, της Ομοσπονδίας Εργοδοτών και Βιομηχάνων, του Παγκύπριου Συνδέσμου Εταιρειών Κατ' Οίκον Νοσηλείας, του Παγκύπριου Ιατρικού Συλλόγου (ΠΙΣ), του Παγκύπριου Συνδέσμου Ιδιωτικών Νοσηλευτηρίων, της Παγκύπριας Συντεχνίας Κυβερνητικών Ιατρών, της Παγκύπριας Συντεχνίας Νοσηλευτών, του Παγκύπριου Συνδέσμου Νοσηλευτών και Μαιών, του Παγκύπριου Συλλόγου Εργοθεραπευτών, του Παγκύπριου Συλλόγου Φυσιοθεραπευτών, του Παγκύπριου Συλλόγου Ψυχολόγων, του Συνδέσμου Ψυχολόγων Κύπρου, του Συλλόγου Εγγεγραμμένων Λογοπαθολόγων Κύπρου, του Συμβουλίου Εγγραφής

Επιστημόνων Τροφίμων, Τεχνολόγων Τροφίμων και Διαιτολόγων, του Συνδέσμου Διαιτολόγων και Διατροφολόγων Κύπρου και του Συμβουλίου Νοσηλευτικής και Μαιευτικής Κύπρου.

Το Παγκύπριο Συντονιστικό Συμβούλιο Εθελοντισμού, η Ανεξάρτητη Συντεχνία Δημοσίων Υπαλλήλων Κύπρου, η Παγκύπρια Συντεχνία ΙΣΟΤΗΤΑ, η Συνομοσπονδία Εργαζομένων Κύπρου (ΣΕΚ), η Παγκύπρια Εργατική Ομοσπονδία (ΠΕΟ) και η Δημοκρατική Εργατική Ομοσπονδία Κύπρου, παρ' όλο που κλήθηκαν, δεν εκπροσωπήθηκαν στις συνεδρίες της επιτροπής. Ωστόσο, η ΣΕΚ και η ΠΕΟ ενημέρωσαν γραπτώς την επιτροπή ότι συμφωνούν με τους προτεινόμενους κανονισμούς.

Σημειώνεται ότι στο στάδιο της συζήτησης των κανονισμών παρευρέθηκε επίσης το μη μέλος της επιτροπής βουλευτής κ. Γιώργος Λουκαΐδης.

Σκοπός των πρώτων και δεύτερων κανονισμών, οι οποίοι εκδίδονται δυνάμει των άρθρων 22, 32B, 37 και 64 του περί Γενικού Συστήματος Υγείας Νόμου, είναι ο καθορισμός των παρεχόμενων υπηρεσιών φροντίδας υγείας από άλλους επαγγελματίες υγείας και από νοσηλευτές και μαίες στο πλαίσιο του Γενικού Συστήματος Υγείας (ΓΕΣΥ), του τρόπου αμοιβής τους, των ελάχιστων απαιτήσεων για την παροχή υπηρεσιών φροντίδας υγείας από αυτούς, της διαδικασίας εγγραφής τους στο ΓΕΣΥ, της διαδικασίας σύναψης σύμβασης των εν λόγω επαγγελματιών υγείας, των νοσηλευτών και των μαιών με τον ΟΑΥ, καθώς και της τήρησης αρχείου από αυτούς.

Ειδικότερα, με τους πρώτους κανονισμούς που αφορούν τους άλλους επαγγελματίες υγείας προβλέπονται μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

1. Τα επαγγέλματα και οι ειδικότητες των άλλων επαγγελματιών υγείας με τους οποίους θα συμβάλλεται ο ΟΑΥ.
2. Οι παρεχόμενες από αυτούς υπηρεσίες φροντίδας υγείας.
3. Ο τρόπος υπολογισμού της αμοιβής τους.

4. Οι ελάχιστες απαιτήσεις για την παροχή υπηρεσιών φροντίδας υγείας από αυτούς.
5. Η διαδικασία εγγραφής τους στο ΓΕΣΥ και η διαδικασία σύναψης σύμβασης από αυτούς με τον ΟΑΥ.
6. Η τήρηση αρχείου από αυτούς.

Με τους δεύτερους κανονισμούς, που αφορούν τους νοσηλευτές και τις μαιείς, προβλέπονται μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

1. Τα επαγγέλματα και οι ειδικότητες των νοσηλευτών και μαιών με τους οποίους θα συμβάλλεται ο ΟΑΥ.
2. Οι παρεχόμενες από αυτούς υπηρεσίες φροντίδας υγείας.
3. Ο τρόπος υπολογισμού της αμοιβής τους.
4. Οι ελάχιστες απαιτήσεις που απαιτούνται για την παροχή υπηρεσιών φροντίδας υγείας από αυτούς.
5. Η διαδικασία εγγραφής τους στο ΓΕΣΥ και η διαδικασία σύναψης σύμβασης από αυτούς με τον ΟΑΥ.
6. Η τήρηση αρχείου από αυτούς.

Στο πλαίσιο της συζήτησης και των δύο κανονισμών στην επιτροπή όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς κατέθεσαν προβληματισμούς και διαφωνίες επί ορισμένων προνοιών τους, τόσο προφορικά όσο και με γραπτά υπομνήματα που κατέθεσαν στην επιτροπή, και δήλωσαν πως απαιτείται η διεξαγωγή διαβούλευσης σε σχέση με τις πρόνοιές τους. Ειδικότερα, οι προβληματισμοί και οι διαφωνίες τους συνοψίζονται κυρίως σε ζητήματα που άπτονται του προϋπολογισμού των άλλων επαγγελματιών υγείας, των νοσηλευτών και των μαιών, του ποσού αποζημίωσης και του ύψους της αμοιβής τους, της έκτασης των εργασιών και δραστηριοτήτων κάθε επαγγελματικής ομάδας, του απαιτούμενου εξοπλισμού, της ανάγκης πλήρους πρόσβασης των επαγγελματιών υγείας στον ιατρικό φάκελο του ασθενούς και της ανάγκης διαβούλευσης του ΟΑΥ με τους

αντίστοιχους κατά περίπτωση επαγγελματικούς συνδέσμους, συλλόγους και φορείς, καθώς και της ανάγκης μη συμπερίληψης στη συμφωνία που θα συναφθεί με τον ΟΑΥ επαχθών όρων για τους επαγγελματίες υγείας, που θα οδηγήσουν στη μείωση της ποιότητας των προσφερόμενων υπηρεσιών σε βάρος του Κυπρίου ασθενούς.

Ειδικότερα, οι διάφοροι επαγγελματικοί σύλλογοι και σύνδεσμοι, καθώς και η ΠΑΣΥΔΥ δήλωσαν πως όλοι οι επαγγελματίες υγείας πρέπει να έχουν πλήρη πρόσβαση στο ιατρικό ιστορικό του δικαιούχου όσον αφορά:

1. τις ιατρικές διαγνώσεις,
2. το ιστορικό ιατρικών δραστηριοτήτων,
3. το ιστορικό φαρμακευτικής αγωγής,
4. τα αποτελέσματα εργαστηριακών εξετάσεων και
5. τις κλινικές σημειώσεις των ιατρών.

Περαιτέρω, όσον αφορά τους δεύτερους κανονισμούς, την επιτροπή απασχόλησαν επίσης ζητήματα που αφορούν κυρίως την άμεση πρόσβαση των δικαιούχων γυναικών στη μαία με απάλειψη από το κείμενο των εν λόγω κανονισμών της υποχρέωσης για έκδοση παραπεμπτικού από γυναικολόγο, τον καταρτισμό διαδικασίας παραπομπής, τη διαβούλευση για τις νοσηλευτικές και μαιευτικές διεργασίες και τους χώρους εξωνοσοκομειακής παροχής υπηρεσιών από νοσηλευτές και μαίες.

Τοποθετούμενοι στα πιο πάνω ζητήματα, οι εκπρόσωποι του ΟΑΥ δήλωσαν στην επιτροπή ότι οι κανονισμοί περιλαμβάνουν γενικά και βασικά ζητήματα και είναι πανομοιότυποι με τις πρόνοιες που ισχύουν για όλους τους παροχείς υπηρεσιών φροντίδας υγείας. Ειδικότερα, οι υπό συζήτηση κανονισμοί καθορίζουν το γενικό πλαίσιο σε σχέση με την παροχή υπηρεσιών φροντίδας υγείας και τη σύναψη σύμβασης του ΟΑΥ με άλλους επαγγελματίες υγείας, με νοσηλευτές και μαίες, τις ελάχιστες απαιτήσεις για την παροχή υπηρεσιών φροντίδας υγείας από αυτούς, την αμοιβή τους και την τήρηση

αρχείου. Σύμφωνα με τους εκπροσώπους του ΟΑΥ, λεπτομέρειες όσον αφορά τις επαγγελματικές δραστηριότητες, τη μέθοδο και το ύψος της αμοιβής, καθώς και άλλα ζητήματα που τέθηκαν από τους εμπλεκόμενους φορείς θα περιληφθούν σε εσωτερικούς κανονισμούς του ΟΑΥ, οι οποίοι θα τεθούν προς διαβούλευση, στην οποία θα κληθούν να συμμετάσχουν όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς, καθώς και στα σχετικά συμβόλαια που θα υπογραφούν.

Όσον αφορά τη θέση που εκφράστηκε για την ανάγκη πλήρους πρόσβασης των επαγγελματιών υγείας στον ιατρικό φάκελο του ασθενούς, η Επιτροπή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα δήλωσε στην επιτροπή ότι έπειτα από δική της καθοδήγηση διατυπώθηκε η πρόνοια στους κανονισμούς σύμφωνα με την οποία οι υπό αναφορά επαγγελματίες υγείας, οι νοσηλευτές και οι μαίες θα καταχωρίζουν στο σύστημα πληροφορίες για υπηρεσίες φροντίδας υγείας που θα παρέχουν στον δικαιούχο, αλλά δε θα έχουν πρόσβαση στο ιατρικό ιστορικό του δικαιούχου. Για σκοπούς παροχής των υπηρεσιών φροντίδας υγείας, οι πιο πάνω επαγγελματίες θα λαμβάνουν γνώση των οποιωνδήποτε απαραίτητων πληροφοριών από τον παραπέμποντα ιατρό.

Υπό το φως όλων των πιο πάνω προβληματισμών και διαφωνιών που εκφράστηκαν από τις εμπλεκόμενες πλευρές σε σχέση με ορισμένες πρόνοιες και των δύο κανονισμών, η επιτροπή κάλεσε τους εκπροσώπους του Υπουργείου Υγείας και του ΟΑΥ να μελετήσουν εκ νέου όλα τα ζητήματα που τέθηκαν ενώπιόν της και να διαβουλευθούν με τους εμπλεκόμενους φορείς, προκειμένου να επιτευχθεί, κατά το δυνατόν, συναίνεση επί των θεμάτων για τα οποία διατυπώθηκαν διαφωνίες και επιφυλάξεις.

Ανταποκρινόμενοι στο πιο πάνω αίτημα της επιτροπής, το Υπουργείο Υγείας, ο ΟΑΥ και όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς διαβουλευθήκαν επί όλων των ζητημάτων που τέθηκαν κατά τη συζήτηση στην επιτροπή, ώστε να καταστεί δυνατή η επίτευξη συμφωνίας σε περισσότερα ζητήματα. Ως αποτέλεσμα των διαβουλεύσεων που

πραγματοποιήθηκαν, οι εκπρόσωποι του ΟΑΥ ενημέρωσαν την επιτροπή για την επίτευξη συγκλίσεων σε ορισμένες πρόνοιες και των δύο κανονισμών, ενώ σε σχέση με πρόνοιες για τις οποίες εκφράστηκαν προβληματισμοί δόθηκαν οι απαραίτητες διευκρινίσεις. Συγκεκριμένα, συγκλίσεις επιτεύχθηκαν σε σχέση με την ανάγκη διαβούλευσης του ΟΑΥ με τους αντίστοιχους κατά περίπτωση αρμόδιους επαγγελματικούς συνδέσμους, συλλόγους, φορείς ή εκπροσώπους για ζητήματα που αφορούν τον απαιτούμενο ελάχιστο εξοπλισμό και τις ελάχιστες απαιτήσεις κτιριακών εγκαταστάσεων, καθώς και για ζητήματα που αφορούν την πρόσβασή τους στο σύστημα πληροφορικής. Περαιτέρω, υιοθετήθηκαν οι εισηγήσεις που υποβλήθηκαν από τους οικείους επαγγελματικούς συνδέσμους, συλλόγους και συμβούλια για τροποποίηση των σχετικών καταλόγων για τον επιπρόσθετο ελάχιστο εξοπλισμό και τις ελάχιστες απαιτήσεις κτιριακών εγκαταστάσεων.

Σε σχέση με το ζήτημα της πρόσβασης στον ιατρικό φάκελο του ασθενούς, οι εκπρόσωποι του ΟΑΥ δήλωσαν ότι δεν μπορεί να γίνει αποδεκτή η θέση για απευθείας πρόσβαση και υιοθέτησαν τη θέση της Επιτροπής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα για αναλογική πρόσβαση στον ιατρικό φάκελο, την οποία θα μελετήσουν το συντομότερο δυνατόν, ώστε να καταστεί εφικτή η συμπερίληψη της αναλογικής πρόσβασης στο σύστημα. Για τον λόγο αυτό το ζήτημα της πρόσβασης στον ιατρικό φάκελο περιλήφθηκε στα ζητήματα για τα οποία ο ΟΑΥ θα διαβουλευτεί με τους αντίστοιχους κατά περίπτωση αρμόδιους επαγγελματικούς συνδέσμους, συλλόγους και φορείς.

Η Επίτροπος Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα διευκρίνισε στην επιτροπή ότι η αναλογική πρόσβαση θα συνίσταται σε πρόσβαση μόνο στα δεδομένα που σχετίζονται με τον λόγο για τον οποίο γίνεται παραπομπή και για τον σκοπό της απαιτούμενης θεραπείας.

Περαιτέρω, όσον αφορά ειδικότερα τους δεύτερους κανονισμούς, οι εκπρόσωποι του ΟΑΥ ενημέρωσαν αρχικά την επιτροπή ότι ως αποτέλεσμα της διαβούλευσης, με εξαίρεση τη διαφωνία που εκφράστηκε από τον ΠΙΣ, αποφασίστηκε η τροποποίηση του κειμένου τους, ώστε να παραχωρηθεί το δικαίωμα στις εγκυμονούσες να επισκέπτονται απευθείας τις μαίες χωρίς παραπεμπτικό ιατρού γυναικολόγου-μαιευτήρα ή παιδίατρο, οι οποίες θα παρέχουν συμβουλευτικές υπηρεσίες.

Για το ζήτημα αυτό οι εκπρόσωποι του ΠΙΣ εξέφρασαν την έντονη διαφωνία τους, εκφράζοντας την άποψη ότι οι υπηρεσίες από τις μαίες πρέπει να παρέχονται υπό την επίβλεψη ιατρού, γιατί σε αντίθετη περίπτωση ελλοχεύουν κίνδυνοι για την υγεία των δικαιούχων. Ειδικότερα, στο γραπτό υπόμνημα που κατατέθηκε στην επιτροπή από κοινού με την Παγκύπρια Γυναικολογική και Μαιευτική Εταιρεία εκφράζουν την άποψη ότι η πιο πάνω απόφαση ελλοχεύει κινδύνους για την υγεία της εγκύου και την ασφάλεια του εμβρύου, την οποία κρίνουν ως ανεύθυνη, εφόσον δεν παρατηρείται έλλειψη ιατρών ή αδυναμία κάλυψης των εγκύων. Τέλος, θεωρούν ότι είναι αδιανόητο όλοι οι ιατροί με βάση τους κανονισμούς να εκδίδουν παραπεμπτικό στους ασθενείς τους, για να επισκεφθούν άλλους επαγγελματίες υγείας, και οι νοσηλευτές και οι μαίες να εξαιρούνται αυτής της πρόνοιας.

Σε μεταγενέστερο στάδιο, αναφορικά με την πιο πάνω πρόνοια, οι εκπρόσωποι του ΟΑΥ ενημέρωσαν την επιτροπή ότι τελικά δε θα προβούν σε αναθεώρησή της και ότι θα παραμείνει η πρόνοια που περιλαμβάνεται στους κανονισμούς όπως αυτοί κατατέθηκαν αρχικά στη Βουλή, σύμφωνα με την οποία οι υπηρεσίες φροντίδας υγείας από νοσηλευτές και μαίες θα αφορούν τις αναγκαίες υπηρεσίες φροντίδας υγείας για την ολοκληρωμένη φροντίδα στο πλαίσιο του συστήματος μετά από παραπομπή από ιατρό, όπως θα ισχύει και για τους άλλους επαγγελματίες υγείας.

Στο πλαίσιο της περαιτέρω διεξαγωγής της συζήτησης την επιτροπή απασχόλησε το ζήτημα που τέθηκε από επαγγελματίες υγείας για την ένταξη και άλλων επαγγελματιών και ειδικοτήτων στο ΓΕΣΥ. Για το θέμα αυτό μέλη της επιτροπής εξέφρασαν την άποψη ότι το ΓΕΣΥ πρέπει να εξυπηρετεί όλες τις ανάγκες των ασθενών και δεν πρέπει να υπάρχουν διακρίσεις στα επαγγέλματα.

Αναφορικά με το πιο πάνω ζήτημα, η εκπρόσωπος του ΟΑΥ δήλωσε στην επιτροπή ότι αυτό αφορά τη νομοθεσία για το ΓΕΣΥ και όχι τους υπό συζήτηση κανονισμούς. Ειδικότερα, σε σχέση με τα επαγγέλματα/ειδικεύσεις που έχουν ενταχθεί στο ΓΕΣΥ, προηγήθηκε μελέτη και συζήτηση μεταξύ όλων των εμπλεκομένων, που διήρκησε μεγάλο χρονικό διάστημα. Συναφώς, δήλωσε ότι η διεύρυνση των επαγγελματιών πρέπει να αποτελέσει αντικείμενο μελέτης, αξιολόγησης των αναγκών και εκ νέου διαπραγμάτευσης.

Περαιτέρω, στο στάδιο της κατ' άρθρον μελέτης των κανονισμών την επιτροπή απασχόλησε η θέση που διατυπώθηκε από τους πλείστους επαγγελματικούς συνδέσμους και από την ΠΑΣΥΔΥ σε σχέση με το περιεχόμενο των υπηρεσιών φροντίδας υγείας που θα παρέχουν οι άλλοι επαγγελματίες υγείας και ειδικότερα η άποψη ότι πρέπει να συμπεριληφθούν στις δραστηριότητές τους η αξιολόγηση, η διάγνωση και η θεραπεία. Συγκεκριμένα, όσον αφορά τη συμπερίληψη της αξιολόγησης στις δραστηριότητες, κρίθηκε σκόπιμο να διευκρινιστεί ότι αυτή θα συμπεριληφθεί στις δραστηριότητες των άλλων επαγγελματιών υγείας στον βαθμό που αφορά τον καθένα ανάλογα με την κατάρτισή του και χωρίς να επεμβαίνει στην ειδικότητα άλλων επαγγελματιών υγείας.

Η εκπρόσωπος του ΟΑΥ, τοποθετούμενη στο πιο πάνω ζήτημα, ανέφερε ότι, όσον αφορά τη θεραπεία, αυτή περιλαμβάνεται στο κείμενο των κανονισμών όπως αυτό κατατέθηκε αρχικά στη Βουλή και ότι συμφωνεί με τη συμπερίληψη της αξιολόγησης στις εν λόγω δραστηριότητες. Ωστόσο, εξέφρασε επιφυλάξεις για τη συμπερίληψη της

διάγνωσης στις εν λόγω δραστηριότητες, εκφράζοντας την άποψη ότι δεν μπορεί να προβλεφθεί τέτοια δυνατότητα στο σύστημα πληροφορικής, ο σχεδιασμός του οποίου επιτρέπει στα πεδία του τη διάγνωση μόνο από ιατρό, ο οποίος θα εκδίδει παραπεμπτικό για τον άλλο επαγγελματία υγείας, τον οποίο θα ενημερώνει για τη διάγνωσή του. Περαιτέρω, η ίδια εκπρόσωπος διαφώνησε με την εισήγηση που υποβλήθηκε από την ΠΑΣΥΔΥ με βάση την οποία για κάθε επαγγελματική κατηγορία πρέπει να συμπεριληφθεί ξεχωριστή ενότητα που να αντικατοπτρίζει το φάσμα της δραστηριοποίησής της εντός του ΓΕΣΥ. Συναφώς, εισηγήθηκε την τροποποίηση του κειμένου των κανονισμών που αφορούν τους άλλους επαγγελματίες υγείας σε σχέση με την έκταση των δραστηριοτήτων τους, ώστε στις παρεχόμενες υπηρεσίες φροντίδας υγείας από άλλους επαγγελματίες υγείας να περιλαμβάνονται δραστηριότητες που είναι αναγκαίες για την αξιολογική θεραπευτική παρέμβαση και την ανάλυση της διάγνωσης του δικαιούχου στον βαθμό και όπου αυτό εφαρμόζεται με βάση την οικεία νομοθεσία του κάθε άλλου επαγγελματία υγείας για την ολοκληρωμένη φροντίδα και τη συνέχεια αυτής.

Προς υλοποίηση των πιο πάνω, το Υπουργείο Υγείας, σε συνεργασία με τον ΟΑΥ και την εκπρόσωπο της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, επέφερε σχετικές τροποποιήσεις στα κείμενα και των δύο προτεινόμενων κανονισμών και κατέθεσε στην επιτροπή αναθεωρημένα κείμενα.

Τέλος, η επιτροπή επέφερε στα αναθεωρημένα κείμενα των κανονισμών επιπρόσθετες τροποποιήσεις τόσο από νομοτεχνικής άποψης όσο και για τη βελτίωση της διατύπωσης των προνοιών τους.

Υπό το φως των πιο πάνω, ο πρόεδρος και τα μέλη της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας επιφυλάχθηκαν να τοποθετηθούν κατά τη συζήτηση των κανονισμών στην ολομέλεια του σώματος.

28 Ιουλίου 2020